

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

IV. An Deus cognoscat futura conditionata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

S E C T I O I V .

An Deus cognoscat futura conditionata.

Illa dicuntur futura conditionata, quæ re ipsâ nunquam existent; sed tamen quæ liberè existerent, id est ab aliqua causâ libera fierent, si certa aliqua conditio poneretur: & de talibus quaritur, an Deus futura illa conditionata cognoscat? Ut autem ea, quæ dicenda sunt, clariùs intelligantur, supponendum est, quòd, licet scientia Dei sit in se simplicissima & maxime vna, nihilominus secundùm diuersam habitudinem, quam concipimus habere ad sua objecta, communiter à Theologis diuidi solet in eam, quæ dicitur scientia simplicis intelligentiæ, & eam, quæ scientia visionis appellatur. Scientia visionis dicitur ea, quâ Deus cognoscit res, quæ in aliqua differentia temporis existentiam habent vel habuerunt aut habituræ sunt. Scientia verò simplicis intelligentiæ est, quæ cognoscit res omnes, quoquo modo esse possunt, siue re ipsa aliquando futuræ sint, siue non. Hæc vtraque scientia alijs nominibus aliquando appellatur: scientia enim simplicis intelligentiæ dicitur scientia necessaria; quia fieri non potest, quin creaturæ omnes respectu diuinæ omnipotentia sint possibiles, ac proinde necessarium est illas Deo vt tales cognosci: scientia verò visionis vocatur scientia libera, eò quòd supponit in Deo decretum liberè producendi creaturas, & ad illarum existentiam & operationes concurrenti.

Præter hanc duplicem scientiam Dei, alteram adhuc Theologi plerique assignant, quam vocant mediam, quâ Deus cognoscit res illas contingentes & liberæ, quæ quidem nunquam futuræ sunt; sed tamen quæ, si certa aliqua conditio poneretur, essent futuræ: & de hoc quidem tertio genere scientiæ maxima est inter Theologos controuersia, alijs pro parte affirmatiua magno ardore certantibus, alijs, non minori conatu eam oppugnantibus.

bus. Nos hic, prout propositum nobis est, & ratio compendij postulat, ea tantum proponemus, quæ tanquam certa & indubitata tenenda sunt, reliquis omnibus, quæ inter Theologos controuertuntur, cuiusque iudicio & arbitrio permittis.

Dicendum est igitur Deum certò & infallibiliter cognoscere omnia illa futura contingentia conditionata; seu (quod idem est) Deum ab aeterno prouidisse, quid angelus vel homines libere facturi essent; si in tali vel in tali rerum ordine, cum his aut illis circumstantijs, collocarentur.

Probatur 1. autoritate scripturæ, quæ varijs in locis testatur Deum prædixisse res quasdam euenturas esse, si aliqua conditio poneretur; quæ tamen, cum posita non fuerit, res illæ non euenerunt. Vnde sequitur Deum certò & infallibiliter cognouisse eiusmodi res, quæ non extiterunt, verè futuras fuisse, si talis conditio posita fuisset. Ita habetur in libro 1. Regum capite vigesimo tertio, vbi duo futura conditionata fuerunt diuinitus Dauidi reuelata; nempe quòd, si maneret in vrbe Ceila, Saul rex descensurus esset ad obsidendam urbem. Et quòd, si Saul urbem illam obsideret, incolæ illius tradituri essent ipsum Dauidem in manus Saulis: quorum tamen neutrum euenit, quia conditio defuit: Dauid enim ibi non remansit, sed accepto diuino illo oraculo inde sine mora discessit. Idem patet ex S. Matth. cap. 11. vbi Christus testatur Tyrios & Sidonios poenitentiam fuisse acturos, si apud eos ea miracula edidisset, quæ in Iudæa patrauerat.

Probatur 2. ex S. Aug. lib. de corrept. & gratia cap. 8. vbi ex his verbis Sap. 4. *Placens Deo, factus est dilectus, & uiuens inter peccatores, translatus est; raptus est, ne malitia mutaret intellectum eius, &c.* colligit prædestinatos singulari Dei beneficio ex hac vita morte immaturâ subtrahi, quos, si diutius uiuerent, in peccatum lapsuros, & exinde gratiâ & salute priuandos fore præsciuit. Vnde sequitur, Deo notum fuisse id, quod reuera non contigit; contigisset

figisset autem certissimè, si vita illorum longiùs producta fuisset. S. item Greg. Nissen. in orat. de infantibus, qui pramaturâ morte rapiuntur, sic loquitur: *Consentaneum est, ab illo, qui per aquè futurum nouit ac prateritum, prohiberi parvuli progressionem ad perfectam aetatem; ne malum illud, quod præscien silla vis & facultas cognouerit in eo, qui vitæ rus esset, ita perficiatur, eiq; materia nequitia vita fiat.*

Probatur 3. ratione. Nam scientia Dei non esset vnde quaque perfecta, nisi omne verum attingeret; at non attingeret omne verum, nisi futuræ conditionata cognosceret, cum hæc non minùs vera sint quàm, quæ absolute futura sunt, imò priùs secundum rationem, futurum contingens sit verum conditionatè, quàm absolute; nam si verum est, quòd Petrus positus in talibus circumstantijs peccat; certè, antequam in ijs positus esset, verum erat, quòd si in ijs poneretur, peccaret.

Quòd autem spectat ad id, quòd aliqui Theologi dicunt, nihil esse futurum siue absolute, siue sub conditione nisi dependenter à decreto aliquo ipsius Dei, quò efficaciter vult prædeterminare creaturam quamcunque, etiam liberam, ad agendum, & per quòd proinde cognoscit futura sub conditione, atque ita hanc cognitionem non spectare ad scientiam illam conditionatam seu mediam, sed ad scientiam liberam; magnam id recipere videtur difficultatem. Si enim hoc verum esset, sequeretur Deum fore causam peccati, quia v. g. in illa prædictione supra ex lib. 1. Reg. relatâ, sensus illius esset, Deum efficaciter decreuisse aut decreturum fuisse, vt Saul contra ius fasque ad necem Dauidem quæreretur, & eo animo urbem, in quam confugerat, obsideret. Præterea exprobratio Christi supra relatâ contra Iudæos per comparationem Tyriorum & Sydoniorum cum ipsis, videretur parum rationi consentanea; potuissent siquidem Iudæi respondere non mirum esse, quòd Tyrii in occasione ibi declarata essent conuertendi, quia vi decreti alicuius diuini auxilia quædam efficacia & ineluctabilia erant accepturi, quibus ipsi carere debebant, & sine quibus pœnitentiam

tentiam agere non poterant: quæ omnia & plura alia similia, quæ hic in vtramque partem dicenda forent, exijs, quæ in tractatu de Gratia explicanda sunt, plenius intelligentur.

SECTIO V.

An aliqua rerum creaturarum Idea in Deo sint.

Supponendum est nomen *Idea* nihil aliud significare, quam formam illam seu speciem intelligibilem existentem in intellectu artificis, ad quam ille respiciens operatur; vnde & deriuatur à verbo *εἶδεν*, quod est videre; quia scilicet *idea* est veluti exemplar, quod artifex in agendo respicit & intuetur, vt similem ei effectum exprimat.

Hoc supposito, dicendum est 1. in mente diuina esse *ideas* omnium creaturarum.

Probat 1. ex scriptura: ad Hebr. 11. *Fide intelligimus acceptata esse sacula verbo Dei, vt ex invisibilibus visibilia fierent*, hoc est, vt iuxta inuisibile exemplar, quod est in mente Dei, fierent hæc visibilia: ita hunc locum explicat Hugo Cardin. & alij. S. Ioann. cap. 1. *Quod factum est, in ipso vita erat*, hoc est, vt exp icat S. Aug. tract. 1. in S. Ioann. quod factum est extra Deum, erat viuens in Deo secundum rationem & ideam ipsius in diuina mente ab æterno existentem.

Probat 2. ex eodem S. Aug. lib. 12. de ciuit. cap. 20. vbi, postquam dixit in sapientia diuina esse inuisibiles atque incommutabiles rationes rerum etiam visibilium & mutabilium, quæ per illam factæ sunt, hanc affert dicti sui rationem: *Quoniam Deus non aliquid nesciens fecit, quod nec de quolibet homine artifice rectè dici potest: porro si sciens fecit, omnia ea vtrique fecit, quæ nouerat, &c.*

Dicendum 2. *ideas* diuinas non esse aliquid distinctum ab essentia Dei, sed ipsammet essentiam diuinam vt cognitam ab ipso Deo, tanquam eminenter in se rerum omnium